

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Οἱ σεισμοὶ τῆς Ἑπτανήσου.— Ἡ τρομακτικὴ καταστροφὴ τῶν Ἰονίων νήσων τὸν παρελθόντα Αὐγούστου ἐρήμωσεν ὄλοσχερῶς πόλεις ἀνούσας. Ἡ Ζάκυνθος, τὸ Ἄργοςτόλι, τὸ Ληξούρι δὲν ὑπάρχουν πλέον. Ἄνευ προηγουμένου ὑπῆρξε καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν καλλιτεχνικῶν μνημείων, τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ἀρχοντικῶν σπιτιῶν, καὶ ὄλων τῶν λειψάνων τοῦ παρελθόντος ποῦ ἐφυλάσσοντο εἰς μουσεῖα ἢ ἰδιωτικὰς οἰκίας. Ἡ ἀπόλεα εἶναι μεγαλυτέρα εἰς τὴν Ζάκυνθον, ὅπου τὴν ἐκ τοῦ σειμοῦ καταστροφὴν συνεπλήρωσεν ἡ τρομακτικὴ πυρκαϊά. Ὁ ναὸς τῆς Φανερωμένης, τὸ κομποτέχνημα αὐτὸ τῆς Ζακύνθου, δὲν ὑπάρχει πλέον. Τὸ ἀρχαιοφυλακεῖον, ὅπου ἐφυλάσσοντο ἐπιμελῶς δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα πέντε καὶ πλέον αἰῶνων, διαφωτίζοντα τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀπετεφρώθη τελείως. Ὁμοίως παρανάλωμα τοῦ πυρὸς ἐγένετο ἡ Δημοσίαι Βιβλιοθήκη Ζακύνθου, ἡ ὁποία περιεῖχε, πλὴν τῶν ἐντύπων, καὶ τινα χειρόγραφα καὶ ἀνέκδοτα ζακυνθίων ποιητῶν. Ἀπὸ τὴν ὄλοσχερῇ αὐτὴν καταστροφὴν μόλις ἐσώθησαν, χάρις εἰς τὴν αὐτοθυσίαν τοῦ κ. Ν. Βαοβιάνη, τὰ πολύτιμα αὐτόγραφα τοῦ Σολομοῦ τὰ φυλασσόμενα εἰς τὴν Τεκτονικὴν Στοάν.

Ὁ Ἐφορος βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων κ. Μ. Χατζηδάκης μετέβη ἐνωρίτατα κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ περισώσῃ ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ περισωθῇ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διασωθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Χατζηδάκη κειμηλίων (εἰκόνων, τέμπλων κτλ.) εἶναι εὐτυχῶς ἰκανοποιητικὸς. Συγκεντρωμένα μετὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν εἰς εἰδικὸν μουσεῖον θὰ ἐνθυμίζουσι ποῖα ὑπῆρξεν ἄλλοτε ἡ Ζάκυνθος.

Συνέδριον κλασσικῶν φιλολόγων ἐν Βερολίῳ.— Τὰ τέλη Μαΐου τοῦ 1953 συνήλθεν εἰς τὸ Δυτικὸν Βερολίνον συνέδριον τῶν κλασσικῶν φιλολόγων καὶ παιδαγωγῶν μὲ θέμα: «Ἀρχαιότης καὶ Εὐρώπη». Ἀνεπτύχθη εἰς γενικωτέρας ἢ εἰδικωτέρας συγκεντρώσεις ἢ σημασίαι τῶν κλασσικῶν σπουδῶν, ἡ παιδευτικὴ τῶν ἀξία, καὶ γενικώτερον θέματα τοῦ σχολικοῦ οὐμανισμοῦ. Εἰς τὸ συνέδριον παρεκάθητο, πλὴν τῶν Γερμανῶν φιλολόγων, καὶ ἀντιπρόσωποι ἀπὸ δέκα ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος παρίστατο ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κ. Ι. Βουρβέρης, ὁ ὅποιος καὶ ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ θέσις τοῦ ἀνθρωπισμοῦ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ διακονία τοῦ κλασσικοῦ φιλολόγου εἰς τὴν μεταπολεμικὴν κοινωνίαν». Κατὰ τὸν ἴδιον (Πίνακτον 5, 1953, 186), τὸ συνέδριον «ἦτο μία πρῶτη, ἀριστὰ ὀργανωμένη καὶ σοφῇ προσπάθειᾳ συνολικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν κυριωτέρων προβλημάτων τοῦ θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ οὐμανισμοῦ».

Διεθνῆς συγκέντρωσις γλωσσολόγων.— Μεταξὺ τῆς 9ης καὶ 12ης Σεπτεμβρίου 1953 ἔλαβε χώραν εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ κρατικοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μιλάνου ἡ τελευταία τῶν ὑπὸ τοῦ «Sodalizio Glottologico Mi-

lanese», προεδρευομένου από τὸν καθηγητὴν *V. Pisani*, περιοδικῶς ὀργανουμένων διεθνῶν συναντήσεων γλωσσολόγων (*Convegni Internazionali di Linguisti*).

Τὰ θέματα τῶν συζητήσεων καὶ οἱ εἰσηγηταὶ εἶχον ὀρισθῆ ἕκ τῶν προτέρων. Αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἤρχισαν μὲ εἰσήγησιν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Βρυξελλῶν *M. Leroy* ἐπὶ τῶν συγχρόνων προσανατολισμῶν τῆς Γενικῆς Γλωσσολογίας. Ἐνδιαφέρουσαι συζητήσεις ἠκολούθησαν τὴν εἰσήγησιν ταύτην, ὅπως καὶ τὰς τῶν καθηγητῶν *A. Scherer*, Ἡ γλωσσικὴ συγγένεια καὶ ἡ ἔννοια τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς γλώσσης, *E. Locker*, Γλωσσικὴ τυπολογία καὶ Ἰνδοευρωπαϊκὴ γλωσσολογία, *G. Contini*, Ἡ γένεσις τῶν λογοτεχνικῶν γλωσσῶν.

* Ἄλλαι ἐνδιαφέρουσαι ἀνακοινώσεις ἀνεφέροντο εἰς ἐπὶ μέρους προβλήματα. Σημειούμεν τὴν τοῦ καθηγητοῦ *G. Vidossi* περὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ Ἰλωσηκοῦ * Ἀτλαντος τῆς Ἰταλίας καὶ περὶ τοῦ σχεδίου τῆς συντάξεως τοῦ Διαλεκτικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀπουλίας.

Αἱ γινόμεναι συζητήσεις θὰ δημοσιευθοῦν ὑπὸ τοῦ «Sodalizio Glottologico Milanese» εἰς ἰδιαιτέρον τόμον, ὅπου θὰ περιέχεται καὶ ἀνακοίνωσις τοῦ Ἑλλήνου συνέδρου *Σταμ. Καρατζά* περὶ τῆς διαμορφώσεως τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνικῆς γλώσσης.

Παραλλήλως πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας, οἱ ὀργανωταὶ τοῦ συνεδρίου (καὶ ἀναφερόμεν, παρὰ τὸν καθηγητὴν *κ. Pisani*, τὸν *κ. Evangelisti* καὶ τὸν εἰδικὸν γραμματέα νεοελληνιστὴν *κ. Parlange*, βοηθουμένους ἀπὸ ὀμάδα δεσποινίδων), ἔκτος τῶν δεξιῶσεων, ἐν πνεύματι ἐγκαρδιότητος πάντοτε, ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς συνέδρους: νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ μνημεῖα καὶ τοὺς ποικίλους καλλιτεχνικοὺς θησαυροὺς τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ.

Τὸ 2ον Διεθνὲς Συνέδριον τῶν Κλασσικῶν Σπουδῶν.— Τὸν προσεχῆ Αὐγουστον ἀπὸ 23ης - 28ης συνέρχεται ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Διεθνούς Ὀμοσπονδίας τῶν Ἑταιριῶν Κλασσικῶν Σπουδῶν τὸ 2ον διεθνὲς συνέδριον τῶν κλασσικῶν σπουδῶν ἐν Κοπεγχάγη ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 150ῆς ἐπετείου τῶν γενεθλίων τοῦ μεγάλου Δανοῦ φιλολόγου τοῦ παρελθόντος αἰῶνος *J. N. Madvig*. Τὸ συνέδριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι διευθυνόμενον, θ' ἀσχοληθῆ κυρίως μὲ τὸ γενικὸν θέμα «Ἡ κλασσικὴ ὕψις τοῦ νεωτέρου δυτικοῦ πολιτισμοῦ», εἰδικώτερον δὲ θὰ γίνουν ἐν αὐτῷ εἰσηγήσεις καὶ συζητήσεις περὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ πνεύματος καὶ τῶν μορφῶν τῆς σκέψεως, περὶ τῶν ἠθικῶν ἰδεῶν καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων ἐπιβιώσεως τῆς ἑλληνορωμαϊκῆς ἀρχαιότητος ἐν τῷ νεωτέρῳ πολιτισμῷ τῆς Δύσεως. Πλὴν τούτου θὰ γίνουν ἀναφορῶσις ἐπὶ θεμάτων ἐπικαιρίων, φιλολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν (νέα εὐρήματα ἐκ τῆς ἀρχαίας γραμματείας ἐπὶ παπύρων, νέα ἀρχαιολογικὰ ἀνακαλύψεις καὶ ἔρευναι, αἱ γλώσσαι τῆς προϊστορικῆς Ἑλλάδος κτλ.).

Τὴν Ἑλλάδα θ' ἀντιπροσωπεύσουν εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο ἕκ μὲν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ὁ *κ. Ι. Καλιτσονάκης*, ἕκ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν οἱ καθηγηταὶ *κκ. Ι. Θεοδωρακόπουλος*, *Σπ. Μαρινάτος*, *Ι. Σταματάκος*, *Κ. Βουρβέρης* καὶ *Γ. Κουρμούλης*, ἕκ δὲ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης οἱ καθηγηταὶ *κκ. Ι. Κακριδῆς* (ὁστις καὶ θὰ εἰσηγηθῆ ἐπὶ τῶν νέων παπυρικῶν εὐρημάτων ἐκ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας), *Σ. Καψωμένος*, *Ι. Παπασταύρου* καὶ *Α. Τσοπανάκης*.

«Θησαυρὸς Ἑλληνικῆς Γλώσσης».— Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Ἀμβούργου λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1948 Ἀρχεῖον Ἑλληνικῆς Λεξικογραφίας (*Archiv für grie-*

chische Lexikographie), ιδρυθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ *Bruno Snell*. Τὸ Ἄρχειον τοῦτο πρόκειται νὰ ἐκδώσῃ νέον *Thesaurus Linguae Graecae*, τεθῆναι ἤδη, κατὰ τὸ διεθνὲς συνέδριον κλασσικῶν σπουδῶν τοῦ 1950, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν διεθνoῦς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἀπὸ κλασσικοὺς φιλολόγους.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νέου *Thesaurus* λαμβάνονται ὑπ' ὄψει πᾶσαι αἱ νεώτεραι γλωσσολογικαί, ἐρμηνευτικαί, ἀρχαιολογικαί, φιλολογικαί κλπ. ἐπισημονικαὶ ἐργασίαι, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα.

Τὸ σχέδιον τοῦ *Thesaurus* τοῦτου τῆς Ἑλληνικῆς στηρίζεται ἐπὶ ἐντελῶς νέας βάσεως. Δὲν πρόκειται περὶ λεξικοῦ καταγράφοντος ὑπ' ἑκάστον λῆμμα τοὺς τύπους καὶ τὰς σημασίας τῶν λέξεων, ὅπως ἀπαντοῦν εἰς τὴν ποίησιν καὶ τὴν πεζογραφίαν, ἀλλὰ περὶ σειρᾶς λεξικῶν, ἕκαστον τῶν ὁποίων εἶναι ἀφιερωμένον εἰς ἀνάλογον λογοτεχνικὸν εἶδος. Οὕτω προβλέπεται *Λεξικὸν τοῦ Ὀμήρου*, *Ἡσιόδου* καὶ τοῦ ἀρχαίου ἐν γένει ἔπους, *Λεξικὸν τῶν τραγικῶν*, *Λεξικὸν τῶν λυρικῶν ποιητῶν* κλπ. Διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου δίδεται σαφεστέρα ἢ εἰκῶν τῆς συμβολῆς ἐκάστου λογοτεχνικοῦ εἶδους εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραπτῆς γλώσσης.

Ἡδὴ εὐρίσκειται ὑπὸ ἐκτύπωσιν τὸ πρῶτον ἡμίτευχος (α·αι περίπου) τοῦ *Λεξικοῦ τοῦ ἀρχαίου ἔπους*. Τὸ 1949 ἐδημοσιεύθη πρόχειρος μηχανογραφημένος κανονισμὸς μετ' ὑποδειγματικῶν ἄρθρων (*Richtlinien und Probeartikel für ein Lexikon zu Homer, Hesiod und dem älteren Epos*), ὑποστὰς ἕκτοτε τροποποιήσεις καὶ βελτιώσεις.

Ἐκαστον ἄρθρον περιλαμβάνει τὰ ἐξῆς τμήματα: Α'. 1) ἔτυμολογίαν τῆς λέξεως, 2) μορφολογίαν μετὰ παραπομπῶν εἰς ὅλα τὰ σχετικὰ χωρία, 3) μέτρον, 4) τὰ ἀρχαῖα σχόλια τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν λέξιν μετὰ τὰς ἔτυμολογίας καὶ σημασίας τὰς παρεχομένας ὑπὸ τῶν σχολιαστῶν. Β'. Τὴν σημασίαν τῆς λέξεως καὶ τὰς ποικίλας χρήσεις αὐτῆς, μετὰ μνείας ὄλων τῶν σχετικῶν χωρίων.

Τὸ *Λεξικόν*, μετ' ἀρχισυντάκτην τὸν κ. *Fleischer*, συντάσσεται ὑπὸ ὁμάδος μονίμων συντακτῶν, δέχεται ὁμως καὶ τὴν συνεργασίαν κλασσικῶν φιλολόγων ἔξ ὄλων τῶν χωρῶν, ὅταν οὗτοι ἔχουν νὰ προσθέσουν νέον τι ἐκ τῶν προσωπικῶν τῶν ἐρευνῶν.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ *Thesaurus* εἶναι: Seminar für klassische Philologie, Hamburg 13, Bornplatz 2 II.

Τριακονταετηρίς Κωνσταντίνου Θεοτόκη.—Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως τριακονταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Κωνσταντίνου Θεοτόκη († 1 Ἰουλίου 1923), ὁργανώθησαν ἀπὸ τῆς 12-14 Σεπτεμβρίου 1953 ὑπὸ τῆς «Ἐταιρείας Κερκυραϊκῶν Σπουδῶν» τιμητικαὶ ἐκδηλώσεις ἐν Κερκύρα. Εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας εἶχον ἐκτεθῆ χειρόγραφα καὶ ἀναμνηστικά κειμήλια τοῦ τιμωμένου λογοτέχνου, εἰς δὲ τὴν εἰδικὴν ἐφορταστικὴν συγκέντρωσιν, ἣ ὅποια εἶχε μορφήν συνεδρίου, μετὰ σύντομον εἰσῆγησιν τοῦ προέδρου τῆς Ἐταιρείας κ. Θ. *Μακρῆ* καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως κ. *Κ. Δαφνῆ*, ἐγένοντο αἱ ἀκόλουθοι ἀνακοινώσεις: ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. *Μιχ. Θ. Λάσκαρις* ὁμίλησε μετὰ θέμα: «Σωζόμενοι—Ὀφιομάχοι», ἐρμηνεύσας διατὶ ὁ Θεοτόκης ἔδωσε τὰ ὀνόματα αὐτὰ εἰς τοὺς ἥρωας τοῦ μυθιστορηματός του «Σκλάβοι στὰ δεσμά τους», ὁ κ. *Κ. Δαφνῆς* μετὰ θέμα: «Ἄγνωστα στοιχεία διὰ τὸν βίον τοῦ Κ. Θεοτόκη» (ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως ἀνεκδότου βιογραφίας τοῦ λογοτέχνου γραμμῆς ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Σπ. Θεοτόκην), ὁ κ. *Φ. Γιοφύλλης*:

«Ὁ λογοτεχνικός κύκλος τοῦ Θεοτόκη», καὶ ὁ κ. Θ. *Μακρῆς* περὶ τοῦ μυθιστορήματος «Οἱ σκλάβοι στὰ δεσμά τους» καὶ τῆς σημασίας του. Κατὰ τὸ τέλος τῆς συγκεντρώσεως ἐνεκρίθησαν δύο ψηφίσματα: 1) ἀποστολῆς μηνύματος ἀλληλεγγύης πρὸς τὸν σκληρῶς δοκιμασθέντα πνευματικὸν κόσμον τῶν ἄλλων νήσων τῆς Ἑπτανήσου καὶ 2) ὑποβολῆς ὑπομνήματος διὰ τὴν ἴδρυσιν Ἰνστιτούτου Νεοελληνικῶν Σπουδῶν εἰς Κέρκυραν.

Τὴν ἐπομένην ἐνετειχίσθη ἀναμνηστικὴ πλάξ εἰς τὸν πύργον τῶν Καρουσάδων, ὅπου ἐξῆσε ὁ τιμώμενος λογοτέχνης, καὶ ἄλλη εἰς τὸ σπίτι τῆς Ἄνω Πλατείας ὅπου ἀπέθανε. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν ὠργανώθη ἐπίσης ἔκθεσις Κερκυραίων ζωγράφων.

Ἑκατονταετηρὶς Θεοφίλου Καίρη.— Εἰς τὴν γενέτειραν τοῦ φιλοσόφου καὶ διδασκάλου τοῦ Γένους Θεοφίλου Καίρη Ἄνδρον, ὅπου τὸ ὄραϊον κτίριον τοῦ Ὀρφανοτροφείου, σωζόμενον μέχρις ὀλίγον πρὸ τοῦ πολέμου, καταδαφίσθη ὅπῃ τὴν ἔλλειψιν σεβασμοῦ ποῦ δεικνύομεν τόσον συχνὰ πρὸς τὰ μνημεῖα τοῦ προσφάτου μας παρελθόντος, ὁ Σύλλογος τῶν Ἀνδρῶν καὶ εἰδικὴ τοπικὴ ἐπιτροπὴ εἶχον ὀργανώσει ἐπίσημον ἑορτασμὸν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατονταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του. Εἰς τὸν ἑορτασμὸν, ὅστις εἶχεν ὀρισθῆ διὰ τὴν 14 καὶ 15 Αὐγούστου 1953, εἶχον κληθῆ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ πνευματικὰ σωματεία, ἢ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, τὸ Πολυτεχνεῖον κ. ἄ. Λόγῳ ὅμως τῆς προσφάτου δεινῆς συμφορᾶς τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς πανελληνίου πένθους αἱ ἑορταὶ ἀνεβλήθησαν δι' εὐθετώτερον χρόνον.

Ὀγδοηκονταετηρὶς Κωνσταντίνου Ἀμάντου.— Τὴν 11^{ην} Ὀκτωβρίου 1953 ἐφορτάσθη εἰς Χίον ἡ ὀγδοηκοστὴ ἐπέτειος τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καὶ ὁμοτίμου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. *Κωνσταντίνου Ι. Ἀμάντου*. Τὴν πρωτοβουλίαν εἶχε τὸ καλὸν σωματεῖον «Φιλοτεχνικὸς Ὀμίλος Χίου». Εἰς τὴν εἰδικὴν ἑορταστικὴν συγκέντρωσιν μετὰ τὸν χαιρετισμὸν τοῦ προέδρου τοῦ «Φιλοτεχνικοῦ Ὀμίλου» κ. *Μιχ. Σκαρλάτου*, τοῦ μητροπολίτου Χίου κ. *Παντελεήμονος* καὶ τοῦ Νομάρχου κ. *Ν. Παναγιωτάτου* ὠμίλησαν ἐξάραντες τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ τιμωμένου ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. *Σ. Β. Κουγέας* καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. *Ν. Τωμαδάκης*. Ἐπικολούθησαν προσφωνήσεις τῶν ἐκπροσώπων τῆς μέσης καὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ Συλλόγων Χίων, Ἀθηνῶν καὶ Νέας Ὑόρκης καὶ ἡ τελετὴ ἔκλεισε διὰ τῆς ἀντιφωνήσεως τοῦ κ. *Κ. Ἀμάντου*.—Τὰ «Ἑλληνικά» τῶν ὁποίων ὁ τιμώμενος ὑπῆρξεν εἰς ἕκ τῶν ἰδρυτῶν καὶ διευθυντῶν ἐπὶ ὀλόκληρον ἑνδεκαετίαν εἶχονται εἰς αὐτὸν πᾶν ἀγαθὸν καὶ μακροήμερουσιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πατρίδος.

Ἑκατονταετηρὶς Ν. Γ. Πολίτου.— Εἰς τὴν Καλαμάταν, ὅπου τὸ 1852 ἐγεννήθη ὁ Ν. Γ. Πολίτης, τὸ σωματεῖον «Λαϊκὴ Βιβλιοθήκη Καλαμῶν» ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Δήμου Καλαμῶν ὠργάνωσαν τὴν 28 Μαρτίου 1954 σεμνὸν πνευματικὸν μνημόσυνον πρὸς τιμὴν τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς νεοελληνικῆς λογογραφίας. Κατὰ τὸ μνημόσυνον αὐτό, μετὰ σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Προέδρου τῆς «Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης» κ. *Γ. Κουτραφούρη* καὶ τοῦ Δημάρχου κ. *Παναγ. Καίσαρη*, ὠμίλησεν ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. *Στίλιων Π. Κυριακί-*

Νάλτσας ὠμίλησεν εἰς Φλώριναν ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι τοῦ μακεδονικοῦ ἀγῶνος, ὁ κ. *Ν. Π. Ἀνδριώτης* εἰς Κιλκίς περὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων, καὶ ὁ κ. *Ι. Κ. Βασθαβέλλης* εἰς Πολύγυρον περὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1854 καὶ τῆς σφαγῆς τῶν Πολυγυρινῶν.

Εἰς τὸ «Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου» πλουτίζεται ἡ εἰδικὴ βιβλιοθήκη διὰ τὴν μελέτην τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου καὶ καταρτίζεται ἀρχεῖον τοῦ μακεδονικοῦ ἀγῶνος. Περὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἰδρυματος βλ. ἄνωτέρω.

δης, ὁ ὁποῖος εἶχε προσκληθῆ εἰδικῶς, περὶ τοῦ ἔργου τοῦ τιμωμένου. Περὶ τῆς δράσεώς του καὶ τῶν πρώτων φιλολογικῶν του ἔργων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν γυμνασιακῶν του σπουδῶν εἰς τὴν Καλαμιάταν, ἐπὶ τῇ βάσει ἀγνώστων στοιχείων ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ του ἀρχείου, ὠμίλησεν ὁ κ. *Λίνος Πολίτης*. Τὸ ἀπόγευμα ὠμίλησεν ὁ κ. *Γ. Ν. Πολίτης* μὲ θέμα «Τὸ δημοτικὸ τραγούδι καὶ ὁ ποιητὴς του».

Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.— Εἰς τὸ Ἰνστιτούτον ξένων γλωσσῶν καὶ φιλολογιῶν, τὸ ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, διορισθῆσαν καθηγηταί: τῆς γαλλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας ὁ κ. *Henri Ehret*, agrégé de l'Université καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν Θεσσαλονίχῃ Γαλλικοῦ Λυκείου, καὶ τῆς ἀμερικανικῆς φιλολογίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ὁ κ. *Edmund Keeley*, διδάκτωρ (D. Phil.) τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης. Ὁ κ. *E. Keeley* ἔχει ἀσχοληθῆ εἰδικῶς καὶ μὲ τὴν νέαν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ἣ δὲ διδακτορικὴ αὐτοῦ διατριβὴ ἔχει ὡς θέμα: «Αἱ ἐπιδράσεις τῆς ἀγγλογλώσσου λογοτεχνίας εἰς τὴν νεοελληνικὴν. Κωνσταντίνος Καβάφης καὶ Γιώργος Σεφέρης».

Διὰ Βασ. Διατάγματος ἰδρῦθη παρὰ τῷ Ἰνστιτούτῳ ξένων γλωσσῶν καὶ φιλολογιῶν καὶ Τμῆμα γαλλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, τὸ ὁποῖον θ' ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῇ ἀπὸ τοῦ προσεχόσιν πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1954-55 παραλλήλως πρὸς τὸ ἦδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1951-52 λειτουργοῦν Τμῆμα ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας.

Ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ρώμης καὶ κορυφαῖος βυζαντινολόγος κ. *Silvio Giuseppe Mercati* ἀνηγορεύθη ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Περὶ τοῦ ἔργου τοῦ τιμηθέντος ἐπιστήμονος ὠμίλησεν ὁ καθηγητὴς τῆς μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας κ. *Ε. Κριαρᾶς*, μετὰ ταῦτα δὲ ὁ κ. *Mercati* ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἰσαάκ, ἠγούμενος μονῆς Περιβλέπου Θεσσαλονίκης».

Ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ὑποβαλὼν ἐναίσιμον διατριβὴν μὲ θέμα «Δύο φίλοι, Κοραΐς καὶ Βάμβας» ὁ κ. *Κ. Θ. Δημαρᾶς*.

Καθηγηταὶ ξένων Πανεπιστημίων ἐπεσκέφθησαν τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἔδωσαν διαλέξεις ἐν αὐτῷ. Ἀναφέρομεν τὸν *Sir R. Livingstone*, πρῦτανιν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, ὁ ὁποῖος ὠμίλησε μὲ θέμα: «Ὁ Πλάτων καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ χαρακτήρος», καὶ τὸν κ. *Henri-Irène Marrou*, καθηγητὴν τῆς Σορβόννης, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἀρχαία καὶ σύγχρονος ἀγωγή».

Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν.— Τὴν 28 Νοεμβρίου 1953 ἐγένετο ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν ἐταίρων, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως ἡ ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων καὶ ἐξελέγη τὸ διοικητικὸν συμβούλιον διὰ τὴν ἐπομένην τριετίαν, καταρτισθὲν ὡς ἑξῆς: *Στ. Π. Κυριακίδης* πρόεδρος, *Χ. Φραγκίστας* ἀντιπρόεδρος, *Α. Λέτσας* γενικὸς γραμματεὺς, *Ι. Βασδραβέλλης* ταμίας, *Χ. Νάλισας* ἔφορος, *Ἰω. Δεληγιαννάκης*, *Χ. Λέκας*, *Ν. Λιάκος*, *Α. Βακαλόπουλος* σύμβουλοι.

Ἐκδοτικὸν ἔργον τῆς Ἐταιρείας. Ἐξεδόθησαν: 1) Εἰς τὴν σειρὰν τῆς «Μακεδονικῆς Βιβλιοθήκης»: ἀρ. 16) *Α. Ν. Λέτσα*, Ἡ σταυροφορία ὑπὲρ τοῦ προσίνου. 1953. 8ον. Σελ. 115 (3 χάρται, 21 εἰκόνες): ἀρ. 17) *Ι. Κ. Βασδραβέλλης*, Ἱστορικὰ ἀρχεῖα Μακεδονίας. Β'. Ἀρχεῖον Βεροίας - Ναούσης (1598-1886). 1954. 8ον. Σελ. κβ' + 416 [ὁ πρῶτος τόμος, περιλαμβάνων τὸ ἀρχεῖον Θεσσαλονίκης, 1695-1912, ἀποτελεῖ τὸν ἀρ. 13 τῆς αὐτῆς σειρᾶς].— 2) Εἰς τὴν σει-

ράν τῆς «Μακεδονικῆς Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης»: ἀρ. 9) *Κ. Στ. Ἀθανασιάδου*, Αἱ πρόοδοι τῶν ἐργασιῶν γεωργικῶν ἐφαρμογῶν ἐν τῇ Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ. 1953. 8ον. Σελ. 40 μετ' εἰκόνων· ἀρ. 10) *Χρ. Νάλτσα*, Ἡ συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ ὁ Ἑλληνισμός. 1953. 8ον. Σελ. 91· ἀρ. 11) *Ἐμμ. Μανωλεδάκη*, Τὸ παιδομαζῶμα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, τὸ σύγχρονον, καὶ ἡ γενοκτονία ὡς μέσον ἐπικρατήσεως διὰ τῆς παρόδου τῶν αἰώνων. 1953. 8ον. Σελ. 22· ἀρ. 12) *Ν. Π. Ἀνδριώτη*, Οἱ Προέλληνες. 1953. 8ον. Σελ. 24· ἀρ. 13) *Στ. Π. Κυριακίδου*, Τρεῖς διαλέξεις. Α'. Ἱστορικὴ τοιχογραφία τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Β'. Ἡ λαογραφία καὶ ἡ σημασία τῆς. Γ'. Ἡ σημασία τῆς λαογραφίας διὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα. 1953. 8ον. Σελ. 53· ἀρ. 14) *Α. Βακαλοπούλου*, Ἐθνικὰ αἰσθήματα καὶ δράση τῶν Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1430·1821). 1954. 8ον. Σελ. 17.—Εἰς τὴν νέαν σειρὰν τῶν Ἐκδόσεων τοῦ Ἰδρυμάτος Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου ἐκυκλοφόρησε: Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματικὴ ἱστορία τῆς συγχρόνου Εὐρώπης (1914·1939). 1954. 8ον. Σελ. ιβ + 304. Εὐρίσκεται δὲ ὑπὸ ἐκτόπωσιν: *Χρ. Νάλτσα*, Τὸ μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἡ σοβιετικὴ πολιτικὴ.— Ὡς παράρτημα τῶν «Μακεδονικῶν» ὑπ' ἀριθ. 1: *Γ'. Θεοχαρίδου*, Κανεπανικία τινα τῆς Μακεδονίας. 1954. 8ον. Σελ. 99.—Τέλος ἐξεδόθησαν δύο ὀγκώδεις τιμητικοὶ τόμοι. Ἡ: Προσφορὰ εἰς *Στίλωνα Π. Κυριακίδην* ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς καθηγεσίας αὐτοῦ (1926·1951). 1953. 8ον. Σελ. ξβ + 735 (Παράρτημα τῶν «Ἑλληνικῶν» ἀρ. 4)· καὶ τὸ: Γέρας *Ἀντωνίου Κεραμοπούλου*. 1953. Σελ. ιε' + 707 + πίν. 32 (εἰς τὴν σειρὰν τῶν Ἐπιστημονικῶν Πραγματειῶν ἀρ. 9).

Διαλέξεις. Ὁργανώθη σειρὰ τεσσάρων διαλέξεων περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν μνημείων τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὰς ὁποίας ὁμίλησαν: ὁ κ. *Στ. Μ. Πελεκανίδης* μὲ θέμα: Αἱ βυζαντινὰ τοιχογραφίαι τῆς Καστορίας, ὁ κ. *Α. Ἐυγγούτσουλος*: Τὰ μωσαϊκὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὁ κ. *Στ. Μ. Πελεκανίδης*: Ὁ ἀναστωθῆς ναὸς τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, καὶ ὁ κ. *Χ. Ι. Μακαρόνας*: Ρωμαϊκὰ καὶ παλαιοχριστιανικὰ κτίσματα τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐπίσης προσκληθέντες ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ὁμίλησαν ὁ διαπρεπὴς βυζαντινολόγος κ. *S. G. Mercati* περὶ βυζαντινῆς εἰκόνας ἐν Σπολέτῳ καὶ ὁ κ. *Ernst Neufert*, καθηγητῆς τῆς οἰκοδομικῆς ἐν Darmstadt (εἰδικῶς προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας διὰ τὴν δώση τῆν γνώμην του διὰ τὸ ὑπὸ κατασκευὴν κτίριον τοῦ θεάτρου) μὲ θέμα: Περὶ τῶν συγχρόνων τάσεων εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν.— Τέλος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 25ης Μαρτίου ὁμίλησεν ὁ κ. *Ἀπ. Βακαλόπουλος* μὲ θέμα: Ἐθνικὰ αἰσθήματα καὶ δράση τῶν Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

Παρὰ τὰς δημοσίας ταύτας διαλέξεις ἐγένοντο καὶ ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις εἰς περιορισμένον κύκλον: ὑπὸ τοῦ κ. *Ι. Θ. Κακριδῆ*: Προβλήματα τῆς ὁμηρικῆς Ἑλένης, καὶ ὑπὸ τοῦ κ. *Α. Γ. Τσοπανάκη*: Ἡ ἐλεγεία τοῦ Τυρταίου καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν σχέσις τῆς ρήτρας τοῦ Λυκούργου.

Ἡ Ἐταιρεία ὠργάνωσε καὶ διαλέξεις εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ὁ κ. *Χρ. Νάλτσα*ς ὁμίλησεν εἰς Φλώριναν ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι τοῦ μακεδονικοῦ ἀγῶνος, ὁ κ. *Ν. Π. Ἀνδριώτης* εἰς Κιλκίς περὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων, καὶ ὁ κ. *Γ. Κ. Βασδραβέλλης* εἰς Πολύγυρον περὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1854 καὶ τῆς σφαγῆς τῶν Πολυγυρινῶν.

Εἰς τὸ «Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου» πλουτίζεται ἡ εἰδικὴ βιβλιοθήκη διὰ τὴν μελέτην τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου· καὶ καταρτίζεται ἀρχειον τοῦ μακεδονικοῦ ἀγῶνος. Περὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἰδρυμάτος βλ. ἄνωτέρω.

Ἄρχεῖα Βορείου Ἑλλάδος.— Εἰς τὴν Βουλὴν κατετέθη νομοσχέδιον περὶ ἰδρύσεως παρὰ τῇ Ἑταιρείᾳ Μακεδονικῶν Σπουδῶν ὑπηρεσίας συγκεντρώσεως τῶν ἀρχείων τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Τὸ Νομοσχέδιον κατηρτίσθη κατόπιν πολυετοῦς προσπαθείας τῆς Ἑταιρείας, ἡ ὁποία καὶ θ' ἀναλάβῃ νὰ στεγάσῃ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν, ἡ σημασία τῆς ὁποίας διὰ τὴν ἱστορικὴν ἔρευναν εἶναι προφανής.

Ἑταιρεία Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν — Λαμπρὰ εἶναι ἡ δρᾶσις τῆς νεοϋσταίου (βλ. Ἑλληνικά 12, 1952, 228) Ἑταιρείας καὶ ἀξιολίμητον τὸ παράδειγμα τῆς ἀπὸ ἄλλας πόλεις μὲ ἱστορικὸν παρελθόν. Τὴν 24ην Μαΐου 1953 ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἰδρυθέντος ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας «Ἱστορικῶν Μουσείων Κρήτης», τὸ ὁποῖον καὶ ὁλοῦν πλουτίζεται εἴτε διὰ δωρεῶν εἴτε καὶ δι' ἀγορῶν. Οὕτω προσεκλήθησαν διὰ τὸ Μουσεῖον ξυλόγλυπτα τοῦ 17ου αἰῶνος ἀπὸ τὸν Ἅγιον Φανούριον Βαλσαμονέρου, ἐλήφθη δὲ ἡ ἄδεια ἀποκολλήσεως τοιχογραφιῶν ἀπὸ ἠρειπωμένας ἐκκλησίας τῆς ὑπαίθρου. Τοῦ Μουσείου ἐξεδόθη καὶ ἐντυπος ὁδηγός, συνταχθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Στ. Ἀλεξίου. Ἐκ παραλήλου ἐπλουτίσθη ἡ Βιβλιοθήκη, ὡς καὶ τὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὀργανοῦται συστηματικῶς καὶ ἀρχεῖον φωτογραφιῶν χειρογράφων καὶ ἐγγράφων ἀποκειμένων εἰς βιβλιοθήκας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Λίαν ἀξιέπαινος εἶναι καὶ ἡ πρωτοβουλία τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν συλλογὴν ὅλου τοῦ τοπωνυμικοῦ θησαυροῦ τῆς μεγαλονήσου. Κατόπιν ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους συνεκεντρώθησαν ἤδη περὶ τὰ 30.000 τοπωνύμια, προβλέπεται δὲ ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς θ' αὐξηθῇ εἰς τὸ μέλλον. Τὸ πλούσιον αὐτὸ ὕλικόν θὰ ταξινομηθῇ καὶ θὰ καταρτισθῇ ἐξ αὐτοῦ τὸ Τοπωνυμικὸν Λεξικὸν τῆς Κρήτης. Ἄλλη πρωτοβουλία τῆς Ἑταιρείας εἶναι ἡ σύνταξις ὑπὸ τῶν κοινοτήτων λεπτομεροῦς εὔρετηρίου τῶν μνημείων τῆς ὑπαίθρου.

Ἡ Ἑταιρεία προσέκλυσε δύο διαγωνισμούς, ἓνα πρὸς συγγραφὴν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν κρητικὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν (βραβεῖον δρχ. 4.000 000 Γεωργίου καὶ Χρυσῆς Κατεχάκη) καὶ ἓνα διαγωνισμὸν λαογραφικὸν εἰς μνήμην Στεφάνου Ξανθουδίδου, ἀνλοθετηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του κ. Ἀνδροκλέους Ξανθουδίδου (ἐπαθλον δρχ. 1.000.000).